

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 009376 13 Кж 4
Бања Лука, 09.4.2013. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог Ж. Б., због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката Б. Г. из Б. Л., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009376 12 К од 28.12.2012. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали републички тужилац Витомир Солдат, оптужени и његов бранилац, донио је дана 09.4.2013. године

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог Ж. Б., и потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009376 12 К од 28.12.2012. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009376 12 К од 28.12.2012. године, оглашен је кривим оптужени Ж. Б., због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) година, у коју је, на основу члана 44. став 1. истог Закона, урачунато вријеме проведено у притвору од 24.4.2012. године, па надаље.

На основу члана 99. став 4. у вези са чланом 96. став 1. и 2. тачке а), е) и ж) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 53. од 11 јуна 2012. године - у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 1.754,00 КМ и паушала у износу од 300,00 КМ.

На основу члана 108. став 1. и 3. ЗКП РС, оштећена малољетна А. Б., са имовинскоправним захтјевом, упућена је на парницу.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог, адвокат Б. Г. из Б. Л., због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона, одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом

да се жалба уважи и побијана пресуда укине или преиначи и оптужени ослободи оптужбе.

У одговору на жалбу, окружни тужилац из Бање Луке, предложио је да се жалба браниоца одбије, као неоснована, и првостепена пресуда потврди.

У сједници другостепеног вијећа Врховног суда Републике Српске, бранилац оптуженог је изложио жалбу, остајући код разлога и приједлога садржаних у истој, које је оптужени у цјелости подржао. Републички тужилац је предложио да се жалба браниоца одбије, као неоснована, и првостепена пресуда потврди.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Изрека побијане пресуде је разумљива јер садржи јасан чињенични опис конкретних полних радњи које је оптужени, у критичном времену, предузео према оштећеној, ради задовољења свог сексуалног нагона, којима је нарушен полни интегритет оштећене, која ја у вријеме извршења дјела (у периоду од 2007. до 2011. године), била дијете - рођена ... године). У таквом чињеничном садржају, супротно приговорима из жалбе, нема никаквих нејасноћа у опису предузетих полних радњи и тиме начина на који је нарушен полни интегритет оштећене, те времена извршења дјела, ради чега су без основа аргументи из жалбе, засновани на тврдњи о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, у виду неразумљивости изреке пресуде.

Нису основани ни приговори из жалбе о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и з) ЗКП РС, којима се, у вези са исказом оштећене из истраге (дат у ЦЈБ Б. Л. на записник о снимању аудио визуелним средствима, број 08-02/3-4506/12 од 27.5.2012. године), у једном сегменту указује на незаконитост у поступку њеног саслушања, са аспекта лица које је то саслушање извршило, а у другом, на повреду права на одбрану, кроз ускраћену могућности испитивања овог свједока у условима непосредности и контрадикторности.

Наиме, из садржаја наведеног записника, произилази да је, у складу са одредбом члана 186. став 2. Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку, дана 27.5.2012. године, у просторијама ЦЈБ Б. Л., Одсјек за ..., саслушана оштећена од стране овлаштеног службеног лица, инспектора за малољетничку делинквенцију М. М., на начин да је оштећена исказ дала у засебној просторији и у присуству психолога Н. С., која је, предходно припремљена питања од стране овлаштеног службеног лица и на њен захтјев, прилагодила узрасту оштећене, у циљу спречавања додатне трауматизације. Ради тога су без основа аргументи из жалбе у прилог тврдње да је саслушање оштећене вршено од стране психолога, а не од стране овлаштеног службеног лица, како је то прописано у одреди члана 186. став 2. Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку, и да је овај исказ оштећене незаконито прибављен.

Надаље, на главном претресу је тужилац одустао од приједлога из оптужнице да се у условима непосредности саслуша оштећена, јер је, према

медицинској документацији (отпусно писмо Клинике за ..., Б. Л. од 27.8.2012. године) и заједничком налазу вјештака неуропсихијатара др Н. З. Р. и психолога Н. С., покушала самоубиство (наношењем повреда у предјелу зглобова обе руке и узимањем веће количине лијекова), те да су код оштећене присутни симптоми посттравматског стреса са доминацијом интензивних психолошких реакција, тако да постоји озбиљан ризик од ретрауматизације и излагања значајној душевној боли самим појављивањем и свједочењем на главном претресу, што би водило ризику поновног покушаја аутодеструкције. Цијенећи наведено и уважавајући права и интересе оштећене, као жртве сексуалног насиља, правилно је првостепени суд, у складу са одредбом члана 288. став 2. ЗКП РС, уважио приједлог тужиоца и донио одлуку да се преслуша тонски запис са исказом оштећене сачињен у ЦЈБ Б. Л., дана 27.5.2012. године.

Аргументи из жалбе, којима се доводи у сумњу кредибилитет, али и стручност психолога Н. С., са тврдњом да иста није на листи судских вјештака, да нигдје није запослена, да је нејасно шта је по струци и којом врстом знања располаже, те у ком својству је саслушавала оштећену, су без основа. Ово ради тога што је на главном претресу (дана 16.10.2012. године), прије излагања налаза и мишљења о психолошкој експлорацији личности оштећене (који је урадила по одговарајућој наредби надлежног тужиоца), изложила све податке који се тичу њеног стручног знања и искуства којим располаже из области из које је вршила вјештачење, појашњавајући да као психолог ради 32 године и 15 година вршила вјештачења. Цијенећи наведено, сама чињеница, да у вријеме конкретног вјештачења, психолог Н. С. није била на листи сталних судских вјештака (што и не захтјева одредба члана 160. ЗКП РС, нити нека друга процесна одредба), не доводи у сумњу њену стручност, а њено присуство саслушању оштећене у ЦЈБ Б. Л., дана 27.5.2012. године, као стручног лица, у складу је са захтјевом из диспозиције одредбе члана 186. став 2. Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

Без основа су и аргументи из жалбе у прилог тврдњи да није било законских услова за искључење јавности, обзиром на одлуку претресног вијећа којим је одступљено од непосредног саслушања оштећење, те да је тиме почињена почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка д) ЗКП РС.

Наиме, одлука о искључењу јавности за цијели главни претрес, правилно је донесена у складу са одредбом члана 251. став 1. ЗКП РС, а у циљу заштите интереса оштећене, обзиром да је поступак вођен због кривичног дјела чијим извршењем је повријеђен њен полни интегритет, како је то правилно образложено приликом доношења процесног рјешења о искључењу јавности на главном претресу (у смислу одредбе члана 251. став 2. ЗКП РС) и у побијаној пресуди.

Жалбеним приговорима се не може довести у сумњу потпуност и правилност чињеничне основе побијане пресуде и закључак да је оптужени починио дјело за које је оглашен кривим, на начин како је то описано у изреци те пресуде. Такав закључак је резултат правилне оцјене доказа, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, и то оцјене сваког доказа оптужбе и одбране појединачно и у њиховој међусобној повезаности.

Вјеродостојност исказа оштећене, и ваљаност разлога датих у побијаној пресуде за прихватање тог исказа, не може се оспорити жалбеним приговорима, јер се из садржаја преслушаниог тонског записа, јасно уочава да је, користећи терминологију адекватну њеном узрасту, доследано и увјерљиво описала начин на који оптужени, који је њен очух, користећи прилику када су остајали сами у породичној кући, додиривао је по грудима и другим дијеловима тијела, стављао прст у вагинални отвор, руку оштећене стављао на свој полни орган, мастурбирао и ејакулирао у њеном присуству.

Правилно је првостепени суд цијенио исказ оштећене у повезности са исказима свједока Д. Б., њене мајке, који су у битним чињеницама сагласни (непримјерен садржај СМС порука које је оптужени слао мобилним телефоном оштећеној, куповина чипканих гаћица, њена сумња „да се нешто дешава“ и реакција када је затекла оптуженог да сједи на кревету крај оштећене) и Д. С., њене тетке (којој се оштећена повјерила), те материјалним доказима пронађеним приликом претреса породичне куће, и то ЦД са порнографским садржајем, о чему је оштећена свједочила, појашњавајући да је филмове „пуштао“ оптужени, користећи прилику када су остајали сами у кући. Правилно су цијењени и искази осталих саслушаних свједока, Д. Б.1, Д. С. и Д. Б.2 (у родбинским односима са оцем оштећене), те наставника и професора оштећене, који немају сазнања о извршењу дјела, и са аспекта садржаја, према ваљаним разлозима побијане пресуде, њиховим исказима није доведена у сумњу вјеродостојност исказа оштећене.

У вези са наведеним, без основа су жалбени приговори и тврдња да је, одбијањем доказних приједлога одбране за саслушање нових седам свједока (на околности позитивног карактера и особина личности оптуженог „да оштећену није разликовао од своје дјеце“), чињенично стање остало непотпуно утрђено, јер и по оцјени овог суда, њихово свједочење не би довело до другачијих чињеничних утврђења и закључака од оних образложених у побијаној пресуди. Коначно, таква одлука о одбијању доказних приједлога, донесена је на основу овлаштења из одредбе члана 287. став 2. ЗКП РС, са ваљано образложеним разлозима датим у побијаној пресуди (у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС), који су руководили суд за такву одлуку, а чињеница, која се потенцира у жалби и указује да су, као свједоци оптужбе саслушана и лица која нису били очевици догађаја, не даје објективног основа за закључак да је тужилачка страна фаворизирана и да је у поступку, који је предходио доношењу побијане пресуде, нарушен принцип једнакости у поступању, садржан у одредби члана 14. ЗКП РС.

Сви спроведени докази представљају ваљану основу за закључак да је оптужени починио радње описане у изреци побијане пресуде, ради чега је, и по оцјени овог суда, потпуно и правилно утврђено чињенично стање и правилно је примјењен Кривични закон, када су радње оптуженог из изреке пресуде, квалификоване као кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Без основа су аргументи из жалбе у прилог тврдњи да оптужени није злоупотребио свој положај према оштећеној, јер му она није повјерена на чување и старање, те да тиме нема битних елемената кривичног дјела за које је оглашен кривим побијаном пресудом, и да се у конкретном случају, евентуално,

може радити о основном облику кривичног дјела из члана 195. став 1. КЗ РС. Ово ради тога, што је у поступку који је предходио доношењу побијане пресуде, утврђено да је оптужени засновао брачну заједницу са мајком оштећене, да су живјели у заједничком домаћинству, да су мајка оштећене и оптужени водили заједничку бригу о школовању и одгоју оштећене и њихове двоје дјеце, што све по оцјени овог суда, представља такву стварну заједницу из које се може извести закључак да је оштећена била повјерена оптуженом на учење, васпитање и старање, те да је он, предузимањем радњи према оштећеној, које су садржане у изреци побијане пресуде, као очух злоупотребио свој положај.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о казни, налазећи да нису основани жалбени приговори, којима с оспорава правилност и законитост побијане пресуде и у овом дијелу.

У поступку одмјеравања казне, првостепени суд је дао правилан значај свим олакшавајућим и отежавајућим околностима, које су од утицаја за висину казне, прописаних у одредби члана 37. став 1. КЗ РС. Цијенећи законом запријећену казну за кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 2. КЗ РС (казна затвора од 3 до 15 година), за које је оптужени оглашен кривим првостепеном пресудом, овај суд налази да је, обзиром на утврђене олакшавајуће околности (неосуђиван, да има болесно дијете - са посебним потребама), али и оне отежавајуће (временски период извршења дјела, упорност, и посљедице по психичко стање оштећене), које су правилно образложене у побијаној пресуди, изречена казна затвора у трајању од 6 (шест) година, потребна мјера казне за остварење сврхе кажњавања из одредбе члана 28. КЗ РС.

Није основана жалба нити у дијелу којим се побија првостепена пресуда у одлуци о трошковима кривичног поступка, јер је иста донесена на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 1. ЗКП РС. На главном претресу пред првостепеним судом, а нити сада у жалби, нису пружени докази за примјену одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС, дакле, докази који би потврдили да би плаћањем трошкова кривичног поступка било доведено у питање издржавање оптуженог или лица које је дужан да издржава.

Из наведених разлога и примјеном одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић